

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6S/271/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1013201780
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Kokolevská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1013201780.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Soni Langovej a JUDr. Miloty Tóthovej v právnej veci žalobkyne: JUDr. Emilia Šimkuláková, advokátka so sídlom Štefánikovo nám. č. 2, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 17 081 521 proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Námestie slobody 13, 810 05 Bratislava 15, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 3542/2013, Ev. č.: 34677/2013 zo dňa 05.08.2013, jednomyselne takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave žalobu **z a m i e t a**.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 04.10.2013 sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného (ďalej aj Centrum) č. 3542/2013, Ev. č. 34677/2013 zo dňa 05.08.2013, ktorým zamietol jej odvolanie a rozhodnutie Centra sp. zn. 3542/13 zo dňa 28.05.2013, ktorým jej priznalo trovy právneho zastúpenia vo výške 902,24 € (vrátane 148,27 € DPH) potvrdilo.

Žalobkyňa uvádza, že v právnej veci vedenej pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 17C 129/2007-28 zo dňa 08.01.2008 ju ex offo súd ustanovil za právnu zástupkyňu W. K. v konaní o odškodnenie nemajetkovej ujmy vo výške 1.000.000,- Sk v súvislosti s ochranou osobnosti. Následne bola vec vedená na miestne príslušnom Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp.zn. 14C 21/2008. Uvedený súd žalobu zamietol, rozsudok sa stal právoplatným dňa 22.01.2013. O trovách konania súd nerozhodol napriek tomu, že si ich žalobkyňa uplatnila podľa §§ 9 - 14 vyhl.č. 655/2004 Z.z. o odmenách a a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb (ďalej len vyhl.č. 655/2004 Z.z.) z tarifnej hodnoty 1.000.000,- Sk za 13 úkonov právnej služby vrátane režijného paušálu a DPH vo výške celkom 8.664,29 €. Žalovaný následne priznal trovy konania žalobkyni vo výške 902,24 €, pričom postupoval podľa § 15 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi...v platnom znení (ďalej len zákon č. 327/2005 Z.z.) v znení účinnom v čase rozhodovania a o výške odmeny za celé konanie rozhodoval podľa § 14a a nasl. vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vykonania prvého úkonu právnej služby, t.j. k 16.01.2008 (s ohľadom na povahu odmeny za celé konanie), keď dospel k záveru, že pre postup podľa § 24e ods. 1 a 2 zákona č. 327/2005 Z.z. nie sú splnené podmienky, pretože účastník zastúpený advokátom nebol úspešný a súd nerozhodol o trovách konania. Keďže aj odvolací orgán sa v celom rozsahu stotožnil s prvostupňovým rozhodnutím Centra, žalobkyňa má za to, že správne orgány postupovali podľa ustanovení platných a účinných v čase rozhodovania, teda podľa zákona č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom ku dňu rozhodovania o jej nároku.

Žalobkyňa má za to, že žalovaný vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím ju ukrátil na jej právach a preto žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Žalobkyňa poukázala na účinné právne predpisy v čase jej ustanovenia do predmetného konania § 30, § 140 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), § 25, § 87 ods. 2 zákona o advokácii, § 4 písm. d) , § 15 zákona č. 327/2005 Z.z., resp. § 15 zákona č. 332/2011 Z.z., § 10 ods. 1, § 14b ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z. a na predpisy, ktoré boli rešpektované s účinnosťou po 1.1.2012, kedy zákon č. 332/2011 Z.z. zmenil ustanovenia O.s.p.: § 30, § 140 ods. 2 a § 372t. Podľa názoru žalobkyne, pokiaľ § 24e zákona č. 327/2005 Z.z. v znení zákona č. 332/2011 Z.z. neupravuje situáciu, že účastník zastúpený ustanoveným advokátom nebol v spore úspešný a preto mu nevznikol nárok na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia, avšak advokát ex offo nárok na odmenu za právne zastupovanie má, je nutné na takúto situáciu aplikovať právne predpisy účinné pred touto novelou, (keďže takto postupovali aj sudy), teda podľa druhej hlavy druhej časti vyhl.č. 655/2004 Z.z. (§§ 9 - 14), čo vyplýva aj z ustanovenia O.s.p. § 372t. Zároveň žiadala zväžiť, či vo veci je kompetentný rozhodnúť žalovaný alebo príslušný súd.

Žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec žalovanému na ďalšie konanie vrátiť a zaviazat ho aj na náhradu trov konania.

Vo vyjadrení doručenom tunajšiemu súdu dňa 07.01.2014 žalovaný okrem iného uvádza, že právna úprava platná a účinná do 31.12.2009 dôsledne rozlišovala prípady ustanovenia advokátom súdom a určenie advokáta Centrom. Existovala dvojkolažnosť aj v procese priznávania trov. Ak ustanovil advokáta súd, rozhodoval o odmene advokáta podľa § 149 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2009. Zákomom č. 495/2009 Z.z. - novela O.s.p. došlo okrem iného k novelizácii § 149 ods. 2 O.s.p. tak, že ak bol ustanovený zástupca alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu (v poznámke 15 je uvedený odkaz na § 15 zákona č. 327/2005 Z.z. a § 14a vyhlášky 655/2004 Z.z.). Týmto zákonodarca vylúčil dvojkolažnosť a o odmene advokátov určil, že má rozhodovať výlučne Centrum. S ohľadom na absenciu intertemporálnych ustanovení v procesnej úprave sa aplikuje procesnoprávna norma platná a účinná v čase rozhodovania. Uvedená zásada je zakotvená v § 355 O.s.p.. S ohľadom na uvedené, sudy stratili právomoc rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 495/2009 Z.z., teda od 1.1.2010 už nie sú oprávnené rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia a to bez ohľadu na to, či bol advokát ustanovený pred 1.1.2010 alebo po dni nadobudnutia účinnosti tejto novely. Žalovaný uvádza, že za súčasného právneho stavu môžu nastať dve situácie. Súd náhradu trov konania prizná, v takom prípade Centrum o náhrade trov konania nerozhoduje. Advokátovi patrí odmena podľa § 9 a nasl. vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Alebo súd náhradu trov konania neprizná, v takom prípade rozhoduje Centrum avšak podľa § 14a a nasl. vyhlášky. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom hoci hmotnoprávnej povahy. Nárok na odmenu nie je možné považovať za pohľadávku, pretože výška odmeny je známa až po právoplatnom rozhodnutí o priznaní trov právneho zastúpenia. Nárok advokáta nezakladá ani legitímnu nádej, že nadobudne nejaký majetok a už vôbec nie v akej výške.

Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250f ods. 1 O.s.p., keďže boli splnené podmienky uvedené v § 250f ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.05.2014, potom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky www.justice.gov.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie a rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou jeho postupu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd skúma aj

procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, a to, či uvedené procesné pochybenie je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Predmetom súdneho preskúmania bolo rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu vydané v intenciách § 15 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. a ďalej podľa § 14a až 14c vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z, ktorým priznal advokátke - žalobkyni trovy právneho zastúpenia vo výške 902,24 €.

Z administratívneho spisu Krajský súd zistil, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 17C/129/2007 zo dňa 08.01.2009, bola žalobkyňa ustanovená podľa § 30 O.s.p. za právnu zástupkyňu Anny Švirlochovej. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 14C/21/2008 - 322 zo dňa 27.11.2012 bola predmetná žaloba vo veci zamietnutá avšak súd náhradu trov konania nepriznal. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.01.2013.

Vo veci priznanie uplatnených trov právneho zastúpenia rozhodovalo Centrum právnej pomoci, ktorému príslušný súd vec zaslal na vybavenie.

Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci dospel k názoru, že žalobu je potrebné zamietnuť z týchto dôvodov:

Zákon č. 495/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nadobudol účinnosť 01. januára 2010. Uvedený zákon o. i. zmenil aj § 149 ods. 2 O.s.p., z ktorého vyplýva, že ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca, alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu. V poznámke 15) pri tomto ustanovení je odkaz na § 15 zákona c. 327/2005 Z.z. a o zmene a dplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácií a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. a ustanovenia § 14a až §16e vyhlášky č. 655/2004 Z.z. V prechodných ustanoveniach k úpravám účinným od 1. januára 2010 uvedeným v § 25a zák. č. 327/2005 Z.z. je uvedené, že na konania o nároku za poskytnutie právnej pomoci začaté pred 1. januárom 2010 a právoplatne neukončené do 31. decembra 2009 sa použijú ustanovenia účinné od 1. januára 2010.

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že s účinnosťou od 1.januára 2010 súd stratil právomoc rozhodovať o priznaní odmeny advokátovi účastníka ustanovenému podľa § 30 ods. 1 O.s.p., ktorá má byť vyplatená zo štátnych prostriedkov. Táto právna úprava tak, ako bolo uvedené vyššie, sa v zmysle prechodných ustanovení aplikuje aj na konania neskočené do 31. decembra 2009. Jedná sa teda o prípady, keď je účastník, ktorému bol ustanovený advokát podľa § 30 ods. 1 O.s.p. v konaní neúspešný, alebo procesne zavinil zastavenie konania, prípadne súd pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval § 146 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p., či § 150 O.s.p.. V prípade úspechu takéhoto účastníka v konaní súd prizná jeho ustanovenému advokátovi trovy právneho zastúpenia podľa štandardnej tarify vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal, alebo v prípade zastavenia konania, procesne zavinil zastavenie konania.

O odmene advokáta ustanoveného účastníkovi v konaní podľa § 30 ods. 1 O.s.p., ktorá má byť vyplatená zo štátnych prostriedkov, s účinnosťou od 1. januára 2010 rozhoduje jedine Centrum právnej pomoci. Vyplýva to z § 15 zákona c. 327/2005 Z.z. a osobitnej tarify vo vyhláške č. 655/2004 Z.z. (konkrétne jej III. hlavy druhej časti), ktorú môže použiť iba Centrum právnej pomoci, a nie súd. Intertemporálne ustanovenie § 25a zákona c. 327/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov reguluje vzťah medzi novou právnou úpravou a právnou úpravou, ktorá sa vzťahuje na právne vzťahy vzniknuté do 31. decembra 2009. Cieľom tohto ustanovenia bolo ponechať pôsobnosť pôvodnej úpravy (rozumej právnu úpravu účinnú pred novelou vykonanou zákonom c. 495/2009 Z.z.) na právne vzťahy, ktoré vznikli do účinnosti novely č. 495/2009 Z.z., ale len pokiaľ ide o otázku splnenia "nároku na poskytnutie právnej pomoci". Iné otázky prechodné ustanovenie nerieši a preto vo vzťahu k iným otázkam je potrebné vychádzať z princípov procesného práva. Na rozdiel od hmotného práva, v ktorom zásade platí hmotné právo účinné v čase vzniku právnych vzťahov, v procesnom práve sa majú aplikovať procesné predpisy účinné v čase postupu súdu, pokiaľ prechodné ustanovenie nerieši postup súdu inak. Rozhodovanie o trovách

konania patrí medzi procesnú činnosť súdu a vzhľadom na absenciu regulácie v rámci intertemporálnych ustanovení je potrebné aplikovať procesné právo účinné v čase rozhodovania o trovách konaniach. S poukazom na ust. § 149 ods. 2 O.s.p. v znení novely vykonanej zákonom c. 495/2009 Z.z., ak súd rozhoduje o trovách konania už po 1. januári 2010, napriek tomu, že bolo ustanovenie zástupcu podľa § 30 ods. 1 O.s.p. vykonané pred 31. decembrom 2009, postupuje sa podľa procesných predpisov účinných v čase rozhodovania; teda už postupom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon c. 327/2005 Z.z.. S takýmto postupom je spojený aj následný postup príslušnej štátnej inštitúcie - Centra právnej pomoci, ktoré zavŕši proces odmeňovania ustanoveného advokáta. Ak sa majú použiť na rozhodovanie o trovách konania nové ustanovenia účinné od 1. januára 2010, tak aj pri odmene sa má postupovať podľa novej právnej úpravy vrátane platcu odmeny a mechanizmu jej vyplácania.

Z ust. § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. vyplýva, že Centrum právnej pomoci rozhodnutím vydaným v správnom konaní (t.j. postupom podľa zák. c. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov), prizná advokátovi náhradu trov konania po skončení zastupovania na základe jeho vyčíslenia podľa osobitného predpisu a odkazuje na ust. § 14a až § 14f vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR c. 655/2004 Z.z. (pozn. s účinnosťou od 1.6.2009 boli ust. § 14d až § 14f cit. vyhl. zrušené). Z uvedeného vyplýva, že od 1. januára 2010 súd už nepriznáva odmenu advokátovi ako ustanovenému zástupcovi v zmysle ust. § 30 ods. 1 O.s.p. ak má byť vyplatená zo štátnych prostriedkov a ani nezaväzuje na výplatu jeho odmeny Centrum právnej pomoci a po právoplatnosti súdneho konania si advokát sám má uplatniť právo na odmenu u Centra právnej pomoci. V danom prípade to za žalobkyňu postúpil Centru ešte Okresný súd Spišská Nová Ves.

Už len k samotnej právnej otázke vymedzenia predmetu sporu, z ktorého si žalobkyňa vypočítala odmenu za právnu službu, Krajský súd na margo veci uvádza, že v tej veci šlo o konanie, v ktorom sa navrhovateľ domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6M Cdo 7/2010 zo dňa 26.01.2011, v ktorom sa o.i. uvádza: „V konaní o ochranu osobnosti pre určenie hodnoty veci, od ktorej sa odvíja základná sadzba tarifnej odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby, nie je rozhodujúca výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale rozhodujúca je hodnota osobnostných práv, o ochranu ktorých ide ... hodnotu týchto práv nemožno vyjadriť v peniazoch ... tento výklad rešpektuje osobitný charakter konania o ochranu osobnosti, primeranosť výšky odmeny ako aj skutočnosť, že rozsah náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je výsledkom voľnej úvahy súdu.“ Na toto rozhodnutie odkazuje o.i. aj Ústavný súd v Náleze IV. ÚS 345/2012-30 zo dňa 26.10.2012 a z danej citácie následne vyplýva aj nemožnosť analogického aplikovania právnych názorov týkajúcich sa odmeny advokáta v konaniach o ochranu osobnosti.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správne právne závery, ktoré náležite odôvodnil, vrátane voľnej úvahy, ktorá nevybočila z medzí prípustného správneho uváženia. Nakoľko námietky žalobkyne neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 250 j ods. 1 O.s.p..

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému v tomto konaní náhrada trov neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na Najvyšší súd Slovenskej republiky, prostredníctvom Krajského súdu v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.